

Siyasi Partilerin Hayatı ve Demokrasi

İçeriği Yazan: [Gökhan DAĞ](#) [1] Zaman: Cum, 01/08/2008 - 06:00

Siyasi partiler genelde demokrasiye hizmet edeceği söylemleriyle kurulur. Nitekim kurulmalarıyla hizmet ederler de. Partiler arasında özgürce seçim yapılabilmesi bir anlamda demokrasiye işaret eder; fakat önemli olan sadece özgürce seçim yapmak da değildir. Özgür seçimin, gizli oy vb. enstrümanlarla da desteklenmesi gerekir.

Siyasi partilerin kuruluş aşamasında demokratik bir yanlarının olduğunu tespit ettik. Ne kadar parti varsa o kadar demokratik tercih hakkı olduğunu hepimiz biliyoruz. Tabii söz konusu ülkede demokrasi ya da benzeri bir rejim var ise.

Partilerin doğası da şu yöndedir: kurulurlar, yaşarlar ve büyük bir ihtimalle ölürler. Buradaki ölüm partinin kendini feshetmesi anlamına gelir. Peki ya partiler öldürülürlerse!

Hatırlayın, Türkiye Cumhuriyeti geçmişte idam cezasını kaldırmış bir ülke. Peki, Anayasa Mahkemesi'nin partileri kapatarak öldürmesi de bir idam değil midir? Açık olalım Türkiye'de değildir; ama birçok ülkede bu bir idam olarak algılanır. Bunun sebebi Türkiye'de kapatılan (öldürülen) bir partinin ölümü bir başlangıç kabul etmesinden kaynaklanır. Kapatılan her parti, kapatıldığı gün yeni, başka bir partidir artık.

Partilerin açılması nasıl ki demokrasilerde demokrasiye hizmetse, partilerin kapatılması da demokrasilerde demokrasiye vurulan bir darbedir. Tabii hemen ardından yeni bir parti kurulması demokrasinin kaybını telafi etmeye ne kadar yeter ya da demokrasiye ne kadar artılar kazandırır orası büyük bir şüphe.

Partilerin doğumlarını ve yaşamlarını demokrasilerde demokratiklik bakımından incelediğimi düşünüyorum. Peki, partilerin yaşamları boyunca, kurulduklarında hizmet ettikleri demokrasiye hizmetleri nelerdir ya da bu hizmetler ne kadar demokratiktir?

Şunu artık Türkiye'de hepimiz biliyoruz: "Bir parti kuruluş aşamasında ne kadar demokrasiye hizmet ederse etsin, kurulduktan sonra demokrasiye hizmetleri o derece hatta belki daha da fazla ters yöne sapabiliyor."

Ben kuruldum, demokrasi için tercih hakkı yarattım demekle demokrasiye hizmeti sınırlı tutmak anlamına geliyor bu. Özcesi bir çok parti demokrasiyi hizmeti sadece kuruluş aşamalarıyla sınırlı tutuyorlar. Demokrasiye kuruluş aşaması dışında hizmet eden partilerimiz elbette ki var; ama bunlar da iktidara geldiklerinde genel olarak bu tutumlarının dışına çıkıyorlar.

İster yaşamları boyunca demokrasiye hizmet etsin, isterse etmesin, tüm siyasi partiler kapatılma (öldürülme) aşamasına geldiklerinde birden demokrasiye daha fazla sarılır oluyorlar.

Demokrasi Türkiye'de sırf bu yüzden dramatik senaryoların baş kahramanı oluyor. "Ne olur kapatmayın, bizi kapatırsanız demokrasiyi kapatırsınız" söylemleri nedense kapatılma davalarının sürdüğü süreçte ayyuka çıkıyor. Bu davalar öncesi demokrasiyi ne kadar düşündükleri de partilerin yüzsüzlüklerine eş değer bir hal alıyor ne yazık ki.

Özetleyelim. Partiler kurulurken demokrasilerde demokrasiye hizmet ediyorlar, sonrasında bu hizmetlerini devam ettiriyorlar veya ettirmiyorlar; ama iş kapatılma safhasına geldiğinde hizmet eden de etmeyen de demokrasiye daha fazla sarılıyor.

Peki, bu durum bir kısır döngü yaratmaz mı?

Şöyle ki, bir demokrasiye hizmet grafiği düşünün. Partilerin kuruluş aşamasında bu grafikteki demokratiklik eğrisi yükselsin, partilerin yaşamları sonrasında artsın veya düşsün, öldürülme dönemlerinde de bu bu eğri sıfır noktasına veya eksilere kadar düşsün. Hemen ardından da kapatılan parti, başka bir adla yeniden kurulsun ve demokratikleşme eğrisi yükselmeye başlasın. Eğri geçmiş süreçte bulunduğu konum ile şu andaki konumunda eş değer hale geldiğinde Türkiye'deki demokrasi savunucularının başına da gelen gelmiş demektir.

Ne mi geldi?

Tabii ki demokratik oyunlarla büyük bir aldatılma duygusu.

Saygılarımı sunuyorum. Okumadaki ilginize ve sabrınıza teşekkür ederim.

gokhan.dag@politikadergisi.com [2]

Yorumlar

Kaynak URL (05/05/2024 - 12:22 tarihinde yazdırıldı):

<https://politikadergisi.com/makale/siyasi-partilerin-hayati-ve-demokrasi>

Bağlantılar:

[1] <https://politikadergisi.com/pd-uye/gokhan-dag>

[2] <mailto:gokhan.dag@politikadergisi.com>